

NOTAT

3. september 2008
J.nr. 020199/20004-0340
Ref. OO

Side 1/23

Status for barmarksværkernes økonomi og mulige tiltag til forbedring

I 1990'erne blev der etableret kollektiv varmforsyning i større landsbyer, hvor der hidtil alene var oliefyr og anden individuel opvarmning. Knapt 100 mindre fjernvarmeværker og kraftvarmeværker blev etableret samtidig med, at nye ledningsnet kunne forsyne de tilkoblede huse med varme. Disse barmarksværker blev hovedsagelig etableret i Midt- og Nordjylland.

To hjælpepakker i 2000 og 2003

Omkring år 2000 fik en del af disse barmarksværker en anstrengt økonomi, bl.a. som følge af højere naturgaspriser. Derfor har staten i 2000 og 2003 ydet hjælpepakker på hhv. 250 mio. kr. og 85 mio. kr. Naturgasselskaberne ydede en særlig støtte 120 mio. kr. i tilknytning til 1. hjælpepakke, og kraftvarmebeskatningen blev lempet i tilknytning til 2. hjælpepakke. De statslige hjælpepakker blev gennemført med bred politik opbakning.

Kun uforskyldte økonomiske forhold af relevans for det enkelte værks varmepris blev inddraget i beregningen af støttebehovet. Hvis den beregnede varmepris oversteg varmeprisen for en typisk parcellhusejer med individuel olieopvarmning (den såkaldte oliereference), var værket støtteberettiget. Der blev ikke ydet støtte til problemer forårsaget f.eks. af, at et værk køber gas til en pris højere end den gennemsnitlige markedspris, at et værk har solgt varmen til under fremstillingsprisen, eller at et værk har ekstra høje udgifter til administration og løn.

Støttekriteriet var således en beregnet varmepris – den såkaldte balancerede, langsigtede varmepris.

Rigsrevisionen anerkendte denne fremgangsmåde i ”Beretning til statsrevisorerne om hjælpepakkerne til barmarksværkerne” (februar 2004). Rigsrevisionen finder således, at ”Energi styrelsens model benyttet ved 2. hjælpepakke generelt sikrede et realistisk grundlag for vurderingen af, om værkerne var nødlidende.”

Ud af 183 ansøgningsberettigede værker (som også indbefattede små decentrale kraftvarmeværker under 3 MW) ansøgte 154 og 72 værker modtog støtte fra 1. hjælpepakke i 2000. Ved 2. hjælpepakke ansøgte 74 værker og 30 modtog støtte.

Efter 2. hjælpepakke havde ingen af de værker, som deltog i ansøgningsrunden, en balanceret langsigtet varmepris over oliereferencen. Nogle værker havde dog en varmetarif, som var højere end oliereferencen som følge af problemer, der var selvforskyldte.

Da nogle værker fortsat havde en anstrengt økonomi, besøgte et såkaldt ”rejsehold” – bestående af medarbejdere fra Økonomi- og Erhvervsministeriet og Energistyrelsen – disse 10 værker i august 2003. En særlig økonomisk rådgivning blev ydet med henblik på at give værkerne handlingsanvisninger til selv at genoprette økonomien.

Flere barmarksværker fortsatte imidlertid med at rette henvendelse om behovet for yderligere støtte. Et uafhængigt revisionsfirma undersøgte derfor årsagerne til, at varmetarifferne stadig kunne være høje. Årsagerne var typisk:

- at værkerne kun har opkrævet et meget beskedent indskud fra forbrugerne (mellem 100 kr. og 600 kr. pr. forbruger). Ved tilslutning til eksisterende varmeværker kan dette som langt overvejende hovedregel ikke ske uden tilslutningsafgift. For hver 10.000 kr. i forbrugerindskud opnås en årlig besparelse på 565 kr. pr. varmekonsumer.
- at budgetterne som hovedregel ikke var tilstrækkeligt gennemarbejdede. Der manglede ofte følsomhedsanalyser.
- at en stor del af projektforslagene var for optimistiske:
 - varmesalget pr. forbruger var ofte overvurderet
 - varmetabet i ledningerne blev ved det mindre salg større end budgetteret
 - de faste omkostninger til vedligeholdelse, tilsyn, administration, forsikringer og løn var ofte undervurderede
- at anlægsbudgetterne har været væsentligt overskredet
- at budgetterne i stort set alle tilfælde forudsatte, at elsalget skal dække en stor del af omkostningen til køb af naturgas. Men øgede priser på naturgas og faldende elpriser har anstrengt økonomien.
- at budgetterne ikke viser den faktiske, fremtidige pris for forbrugerne. Inflationen er i flere tilfælde fastsat til 0 pct., selvom indeksslånet forrentes med 2,5 pct. Det betyder, at en oprindelig beregnet varmepris på f.eks. 12.500 kr. pr. forbruger ikke inflationsreguleres til at være på ca. 16.000 kr. efter 10 år.

Statsrevisorerne anmodede i januar 2005 Rigsrevisionen om en undersøgelse af effekten af de tilskud, som var ydet barmarksværkerne i 1. og 2. hjælpepakke.

Rigsrevisionens undersøgelse af hjælpepakkerne effekt på varmepriserne

Rigsrevisionens rapport (”Udvidet notat til statsrevisorerne om effekten af hjælpepakkerne til barmarksværkerne”) forelå i september 2005. Den undersøgte om hjælpepakkerne affekt på barmarksværkerne varmepris og om varmekunderne betalte mere for varmen end almindelige forbrugere med almindeligt oliiefyr.

Rigsrevisionen tog udgangspunkt i de reelt udmeldte varmepriser, som blev justeret for evt. gæld eller opsparing. Varmepriser blev således beregnet til at blive solgt for det, det reelt havde kostet at fremstille den. Rigsrevisionen konkluderede, ”at hjælpepakkerne og den ændrede kraftvarmebeskatning har haft væsentlig effekt for barmarksværkerne varmepriser.” Denne konklusion blev baseret på, at hjælpepakkerne reducerede varmeprisen med gennemsnitligt 3.000 kr. om året for en standardforbruger. Kun 8 barmarksværker havde fortsat varmepriser over oliereferencen. For disse 8 værker havde de to hjælpepakker haft en større effekt end for gennemsnittet af barmarksværker – nemlig gennemsnitligt 3.800 kr. for en standardforbruger.

Kun 3 værker havde markant højere varmepriser, som var mindst 15 pct. over oliereferencen. Disse tre værker havde haft særlig stor gavn af hjælpepakkerne, idet deres varmepriser var blevet reduceret med hele 6.000 kr. i gennemsnit.

Undersøgelsen konkludere endvidere, at ”den ændrede kraftvarmebeskatning isoleret set for de naturgasfyrede barmarksværker har haft en væsentlig effekt for varmepriserne. Rigsrevisionen vurderer, at effekten er væsentlig, fordi den trods stor variation værkerne imellem i gennemsnit er på ca. 1.400 kr. årligt pr. forbruger. Da effekten af ændringen ikke er gradvist aftagende, men konstant, og også har effekt, efter at værket er afskrevet, vurderes dette beløb som væsentligt ...”.

Der er således opnået en samlet effekt i varmeprisen på ca. 4.400 kr. om året for forbrugerne ved de naturgasfyrede barmarksværker, som netop er den gruppe, som har den mest anstrengte økonomi. Det konkluderes samlet, ”at hjælpepakkerne og ændringen af kraftvarmebeskatningen har haft væsentlig effekt og dermed har sikret, at barmarksværkernes varmepriser generelt er kommet på niveau med oliereferencen.”

Der var altså ganske få værker med høje varmepriser, nogle af dem havde dog markant højere priser end oliereferencen. Årsagerne var typisk meget lave indskud ved værkets opstart, overskredne anlægsbudgetter, høje driftsomkostninger, salg af varme til under omkostningspris i især de første år og lignende.

Tredje hjælpepakke i 2007

Dansk Folkeparti indgik en finanslovsaftale med regeringen om at reservere 12,1 mio. kr. på finansloven 2005 til reduktion af barmarksværkernes varmepriser uanset baggrunden for værkeres økonomiske problemer. Støtten kunne således – en gang for alle – afhjælpe ovennævnte problemer, som fortsat gav en række barmarksværker høje varmepriser.

Da Rigsrevisionen kort tid efter påbegyndte sin undersøgelse, besluttede ministeren, at en eventuel forelæggelse af aktstykket skulle afvente Rigsrevisionens analyse. Rigsrevisionens konklusion om, at de fleste barmarksværker generelt havde rimelige varmepriser betød, at støtten blev målrettet til de få værker, som havde høje varmepriser.

På baggrund af en ansøgningsrunde, hvor alle 98 barmarksværker deltog, bevilgede Finansudvalget i juni 2007 en støtte på 12,1 mio. kr. Energistyrelsen modtog 36 ansøgninger. Et statsautoriseret revisionsfirma gennemgik ansøgningerne med henblik på at finde de støtteberettigede værker. 8 barmarksværker med de højeste varmepriser fik udbetalt støtte inden udgangen af 2007.

Stort set alle trængte værker opnåede dermed en varmepris, som er max. 8-9 pct. højere end det, det alternativt ville koste at varme huset op med oliefyr.

Direkte tilskud til barmarksværker

De tre statslige hjælpepakker og naturgasselskabernes barmarkspulje har ydet støttet til i alt 76 barmarksværker. Beløbene og tilskuddets størrelse per værk og husstand er angivet nedenstående tabel.

Tabel: Oversigt over direkte tilskud til barmarksværker

(Kr.)	Naturgas- pulje	1. Hjælpe- pakke	2. Hjælpe- pakke	3. Hjælpe- pakke	I alt
Udbetalt støtte	117.536.001	240.832.000	83.297.981	12.100.000	453.765.982
Antal støttede værker	67	67	31	8	76
Tilskud per værk	1.754.269	3.594.507	2.687.032	1.512.500	5.970.605
Tilskud per husstand (skønnet)	7.000	14.000	10.500	6.000	-

Det udbetalte støttebeløb kan afvige fra den samlede bevilling oplyst på notatets side 1, da små decentrale kraftvarmeværker også var støtteberettigede og modtog tilskud. De modtog dog kun under 4 pct. af bevillingerne, da langt størstedelen af de støtteberettigede værker var barmarksværker. Endvidere kan antallet af støttede barmarksværker afvige marginalt fra det oplyste antal, da enkelte barmarksværker i årenes løb kan være fusioneret med større energiselskaber, ombygget værket og lignende.

Tabellen viser, at barmarksværkerne har modtaget godt 453 mio. kr. i direkte tilskud fra Energinministeriet og naturgasselskaberne. Støtten er specificeret for hvert barmarksværk i bilag 1.

I alt 76 barmarksværker har fået støtte fra naturgasselskabernes barmarkspulje eller mindst én af de tre hjælpepakker. 73 barmarksværker har modtaget støtte fra en eller flere af de statslige hjælpepakker.

67 barmarksværker modtog støtte fra 1. hjælpepakke, og af dem modtog 24 værker også støtte fra 2. hjælpepakke. Kun 4 værker modtog støtte fra alle tre hjælpepakker – og de fik endvidere også støtte fra naturgasselskabernes barmarkspulje.

De 76 barmarksværker, som har fået tilskud, har hver modtaget gennemsnitligt knap 6 mio. kr. i alt.

Langt de fleste barmarksværker, som modtog støtte fra naturgasselskabernes barmarkspulje, var også berettigede til støtte fra 1. hjælpepakke. Dermed har 2/3 af barmarksværkerne fået gennemsnitligt 5,3 mio. kr. i tilskud, dvs. 21.000 kr. per husstand.

Næsten hver fjerde barmarksværk har modtaget tilskud fra både naturgasselskaberne og de to første hjælpepakker. De har dermed fået direkte tilskud på gennemsnitligt 8,0 mio. kr. – eller 32.000 kr. per husstand.

De fire barmarksværker, som har modtaget støtte fra alle fire tilskudsordninger, har hver fået udbetalt 9,5 mio. kr., hvilket svarer til godt 37.000 kr. i gennemsnit per husstand.

Selvom støttekriteriet for 3. hjælpepakke afviger fra de to foregående hjælpepakkers, synes der at være en tendens i udviklingen af værkernes økonomi og behov for støtte. Hjælpepakkerens gavnlige effekt ses ved, at antallet af støtteberettigede værker har været konstant faldende. Det ydede tilskud per værk er endvidere også faldet, fra gennemsnitligt 3,6 mio. kr. i 1. hjælpepakke til 2,7 mio. kr. og 1,5 mio. kr. i de efterfølgende hjælpepakker. I takt hermed me-

re end halveredes det ydede tilskud per husstand som følge af et faldende støttebehov for at opnå samme effekt.

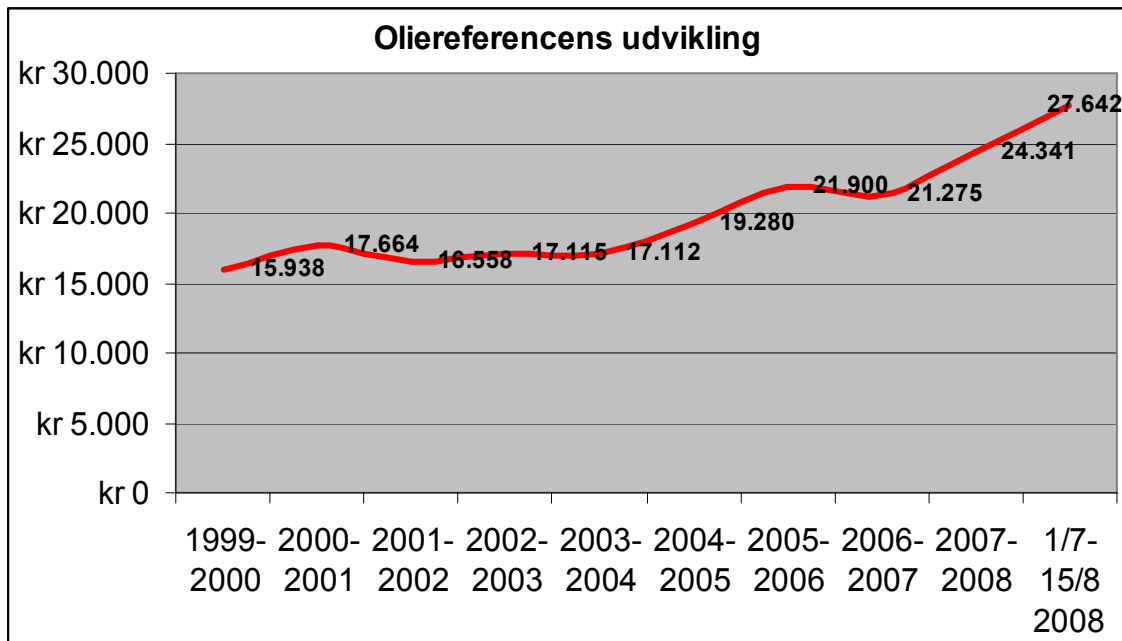
Antallet af økonomisk trængte værker har således været konstant faldende, samtidig med at den påkrævede støtte til at rette op på et værks økonomi også har aftaget. Derfor havde stort set alle trængte barmarksværker kun en varmepris, som var max. 8-9 pct. højere end oliereferencen efter 3. hjælpepakke.

Stigende energipriser øger varmeregningen

Selvom hjælpepakkerne har haft en markant betydning for barmarkskundernes varmeregninger, har en del barmarksværker i 2008 haft stigende varmepriser

Årsagen er angiveligt det sidste års stigende priser på naturgas. Det er korrekt, at naturgassen er blevet væsentligt dyrere, men det gælder også for olie og andre energiformer.

I det netop afsluttede varmeår (medio-2007 til medio-2008) kostede det 24.341 kr. at opvarme et typisk parcelhus på 130 m² med oliefyr. Oliefyrskundens varmeregning er dermed steget godt 3.000 kr. på et år. Oliereferencens udvikling er illustreret i nedenstående graf, som angiver, hvor meget varmeudgiften er for et typisk parcelhus, som opvarmes med oliefyr.

Hvis den hidtidige oliepris i indeværende varmeår – fra 1. juli til 15. august 2008 – også kommer til at gælde resten af varmeåret til medio 2009, vil oliereferencen stige yderligere til 27.642 kr. Oliefyrskundens varmeudgifter fortsætter således med at stige – foreløbigt med 3.300 kr. i forhold til foregående periode. Energipriserne er således steget for alle, både i sidste og indeværende varmeår.

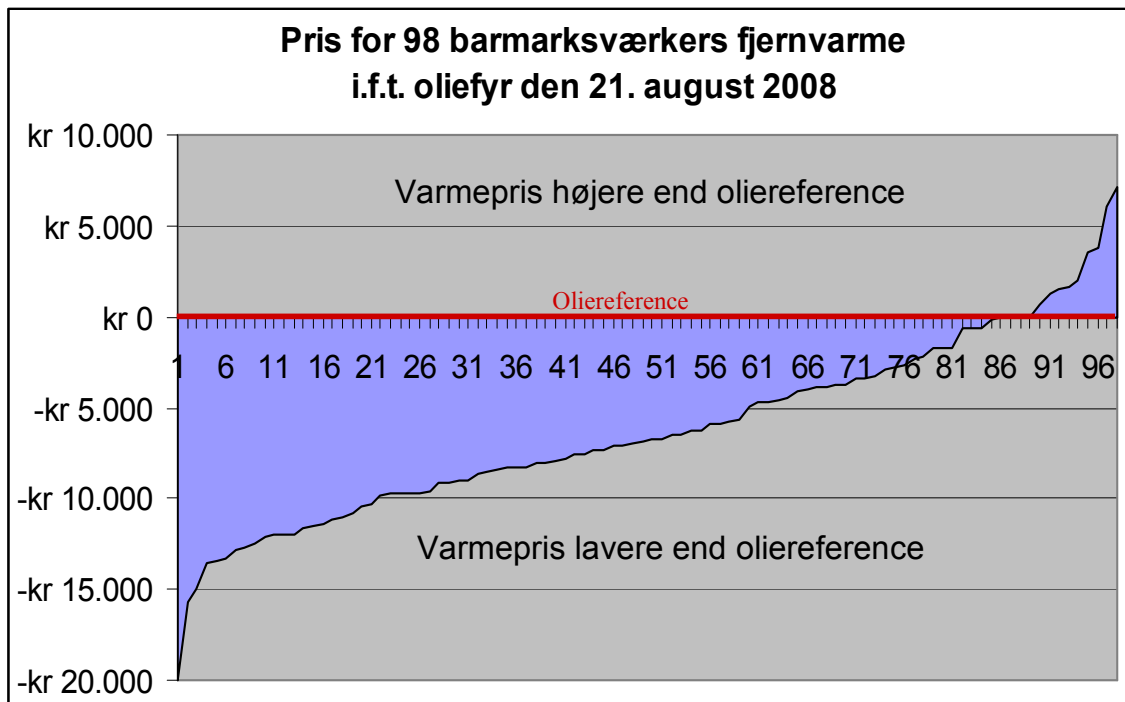
Energistyrelsen har på baggrund af data for stort set alle barmarksværker undersøgt, hvor mange værker der fortsat har en varmepris over oliereferencen.

Nye beregninger af barmarksværkernes varmepriser

Beregningerne er baseret på de nyeste varmepriser, som Energitilsynet har indsamlet. Der er således data for 94 af de 98 barmarksværker, som havde anmeldt den varmepris, som forbrugerne konkret betalte per 21. august 2008. Varmeprisen er den reelt udmeldte, der er ikke korrigeret for, om enkelte værker har opkrævet for lidt eller for meget for varmen, dvs. at varmeprisen reflekterer de faktiske omkostninger.

Der er indsamlet data for de barmarksværker, som var støtteberettigede ved de tre hjælpepakker. Enkelte af disse værker er muligvis ikke længere et barmarksværk, da de kan være blevet opkøbt eller har omlagt deres drift – det drejer sig i givet fald om meget få værker, som ikke vil ændre på det generelle billede af barmarksværkernes situation.

Disse værkers faktiske varmepris er sammenlignet med det, en typisk parcelhusejer skulle betale for tilsvarende opvarmning med et oliefyr (oliereferencen) i tilsvarende periode – dvs. 1. juli til 15. august 2008.

Den 21. august i år betalte 85 barmarksværker mindre for deres varme, end hvis de havde oliefyr. Den gennemsnitlige varmepris for alle barmarksværker var således 6.509 kr. under oliereferencen – dvs. den typiske barmarkskunde betalte omkring 24 pct. mindre for sin varme end en oliefyrskunde med tilsvarende energiforbrug. Hvert værks udmeldte varmepris per 21. august 2008 er specificeret i bilag 1.

Det skal bemærkes, at barmarksværkernes gennemsnitlige varmepris er blevet endnu mere konkurrencedygtig i.f.t. oliefyrskunden i det forløbne år. Energitilsynets indsamlede således også data den 20. maj i år – dvs. i forrige varmeår. Da betalte 84 barmarksværker mindre for varmen end oliefyrskunden. Samtlige barmarksværker havde en gennemsnitlig varmepris, som var 20 pct. mindre end oliefyrskunden. Den gennemsnitlige barmarkskunde betalte således 19.516 kr. for varmen den 20. maj i år, mens oliefyrskunden betalte 24.341 kr. i tilsvarende varmeår. Det typiske barmarksværk har således oplevet en stigende varmeregning – men ikke i same grad som ejeren af et olieopvarmet parcelhus.

Kun 9 værker havde den 21. august i år en højere varmepris end oliereferencen. Nogle af disse værker har en relativ høj varmepris som følge af, at forrige års prisstigning på naturgas først afholdes i det nuværende varmeår. Der kan være tale om mere enkeltstående tilfælde, hvor en høj varmepris ikke nødvendigvis er udtryk for en generelt anstrengt økonomi. Derfor optræder nogle af disse værker blandt dem, som har en varmepris over oliereferencen.

Andre af de 9 værker har høje varmepriser af andre årsager. De har højere varmetab i ledningerne end budgetteret, typisk som følge af, at der er færre kunder end forudsat eller at de tilsluttede husstande har lavere forbrug end forudsat. De tilkoblede forbrugere har typisk betalt et meget lille indskud ved værkets start. Projekterne er ofte vedtaget på basis af mangelfulde budgetter, og varmen er til tider solgt til under fremstillingspris. Nogle af disse værker har en gennemsnitlig varmepris omkring oliereferencen – i nogle år vil fjernvarmeprisen ofte være højere, hvis forbrugerprisen i det eller de foregående år har været for lav til at dække de faktiske omkostninger (se bilag 2 om disse værkers økonomi og særlige forhold).

Forbrugerne ved de 9 værker med høje fjernvarmepriser betalte mellem 2 og 26 pct. mere for varmen end en oliefyrskunde. 7 af værkerne betalte mere 5 pct. mere end oliefyrskunden og havde dermed en varmepris, som Rigsrevisionen betegner som reelt større. Heraf betalte to barmarkskunder det, som Rigsrevisionen betegner som ”meget over oliereferencen.”, dvs. mindst 15 pct. over oliereferencen.

Langt de fleste barmarksværker har således en gunstig varmepris i forhold til oliefyrskunderne. Kun få værker har en højere varmepris – hvilket typisk skyldes en lavere varmepris i den forudgående periode.

Rigsrevisionen konkluderede i deres undersøgelse fra 2005, at de to første hjælpepakker havde sikret, at barmarksværkernes gennemsnitlige varmepris var en smule lavere end oliereferencen i perioden 1999 til 2005. Kun 8 værker havde dengang varmepriser mere end 5 pct. over oliereferencen, heraf havde de 3 værker en varmepris som ”var meget over oliereferencen”.

Selvom Rigsrevisionens undersøgelse ikke er direkte sammenlignelig med Energitilsynets nye varmeprisundersøgelse, synes der ikke at være nogen markante ændringer at spore i barmarksværkernes økonomi. På trods af de stigende naturgaspriser er der ikke kommet flere værker med varmepriser over oliereferencen.

Det uændrede antal økonomisk trængte barmarksværker skal endvidere ses i lyset af, at nogle barmarksværker har undervurderet naturgasprisens stigning og derfor har opkrævet for lidt for varmen i sidste varmeår. En underdækning skal betales det efterfølgende varmeår, hvor var-

men således bliver dyrere. Varmetariffen skal nemlig opkræve det foregående års manglende betaling og skal samtidig tage hensyn til en højere naturgaspris i også indeværende år. Såfremt varmeprisen af de årsager stiger, vil den høje varmepris kun være kortvarig, da varmeprisen i praksis skal betale to års prisstigninger. Varmeprisen vil derfor falde til næste varmeår med en uændret naturgaspris.

Det skal bemærkes, at værkerne i givet fald har mulighed for at udjævne varmepriserne og undgå en ekstra høj stigning i det kommende varmeår. Konstateres det, at brændselspriserne ligger langt over det forventede, kan værket revidere budgettet og hæve varmeprisen i varmeårets resterende måneder. Det har flere værker benyttet sig af med mere begrænsede varmeprisstigninger til følge. Værkerne har således mulighed for at holde deres varmepris nogenlunde konstant på niveau med oliereferencen eller herunder.

Medieomtale af høje forbrugerpriser

Hvis et værk ikke benytter sig af muligheden for at fordele varmeprisen jævnt ud over varmeåret, kan varmemeforbrugerne således komme til at opleve en stærkt stigende varmepris. Det er delvist tilfældet for det barmarksværk, som især tiltræk sig mediernes opmærksomhed i august 2008. Uggelhuse-Langkastrup Kraftvarmeværks markante varmeprisstigninger til mellem 30.000 og 60.000 kr. – og for nogle forbrugere endnu mere – blev hyppigt beskrevet med reference til lokale ønsker om yderligere støtte til barmarksværkerne.

Det skal bemærkes, at da den 3. hjælpepakke til barmarksværker blev gennemført i 2007, fik Uggelhuse-Langkastrup Kraftvarmeværk tilsendt et ansøgningssskema, men værket valgte ikke at søge om støtte.

I Energitilsynets forrige opgørelse af varmepriser havde Uggelhuse-Langkastrup Kraftvarmeværk den 20. maj i år en varmepris på 20.577 kr. for et typisk parcelhus på 130 m². I det netop afsluttede varmeår (medio-2007 til medio-2008) kostede det 24.341 kr. at opvarme et typisk parcelhus med oliefyr. Fjernvarmeforbrugerne i Uggelhuse-Langkastrup betalte således 18 pct. mindre, end hvis de havde oliefyr.

Værkets udmeldte fjernvarmepris for det nye varmeår er betydeligt højere. Ifølge Energitilsynets seneste opgørelse, betalte en typisk parcelhusejer 34.730 kr. for fjernvarmen den 21. august i år – altså ¼ mere end oliefyrskundens varmeregning på 27.642 kr. Randers Amtsavis oplyser dog, at værkets kasserer finder ”det på sin plads at slå en sjat koldt vand i hovedet.” Kun 3 forbrugere betaler over 60.000 kr. – det skulle angiveligt dreje sig om en institution for unge og to flerfamiliehuse. Der er således ikke tale om typiske parcelhuse. Varmeprisen er således steget, men ikke i den takt, som presseomtalen umiddelbart giver indtryk af. Endvidere oplyser værkets kasserer, ”at værkets ny motor i den forløbne del af året har produceret mere strøm, end den gamle gjorde på et år, og det vel at mærke med brug af samme gasmængde.”

Det skal i den sammenhæng bemærkes, at barmarksværkernes to brancheforeninger har udtalt, at en ny støtterunde ikke er aktuel. Den 27. august i år mødte 30 barmarksværker op på et landsdækkende stormøde i Uggelhuse-Langkastrup. Ifølge Randers Amtsavis udtalte Dansk Fjernvarmes direktør Jørgen Jørgensen til de fremmødte værker: ”I skal stramme jer an. Det er langt fra alle værker, som kører optimalt, så der er meget, I selv kan gøre for at forbedre jeres situation.” Formanden for Dansk Fjernvarme Uffe Bro sagde: ”Jeg vil indrømme, at jeg er

ikke særlig optimistisk på jeres vegne. Politikerne er ikke lydhøre overfor jeres forslag til forbedringer. ... En ting er helt sikkert. Så længe I ikke har udnyttet alle de muligheder, lovgivningen giver i dag, så længe tror jeg ikke på væsentlige ændringer på det her område”.

Ifølge Randers Amtsavis udtalte Direktør for Danske Kraftvarmeværkers Forening Erik Nørregaard Hansen på mødet: ”Historier om, at det koster 60.000 kroner at varme et hus op, gaver ikke jeres sag. Sådan er de reelle tal ikke. Hvis man ser over de sidste fem år, så har priserne for varme fra barmarksværkerne faktisk været meget rimelige. I skal gå hjem og fortælle jeres forbrugere, at der er ro på.” Han opfordrede også de naturgasfyrede kraftvarmeværker til at undersøge de eksisterende muligheder, før de forlanger lovændringer. ”I har brug for revision. I skal tage alle muligheder i brug, for eksempel at gå på det frie elmarked eller skifte til biogas.”

Mulige værktøjer til en forbedret økonomi

Kun få barmarksværker har en varig høj varmepris, når der sammenlignes med alternativet i form af et individuelt oliefyr. Der er ikke noget generelt behov for statslig støtte eller rådgivning ved udrykningshold.

Barmarksværkerne har allerede fået dækket alle uforskyldte økonomiske problemer, og den 3. hjælpepakke afhjalp også selvforskyldte økonomiske problemer som f.eks. overskridelse af anlægsbudgetter og for lille indskudskapital. Såfremt yderligere støtte ydes, kan andre energi-producenter eller varmekunder – ud fra en lighedsbetragtning – rejse lignende krav om statslig støtte.

De værker, som ønsker at forbedre deres økonomi og opnå lavere varmepriser, kan i stedet igangsætte enkelte eller flere lokale tiltag til opnåelse af dette.

Låneomlægning og kapitalindskud:

Nogle barmarksværker med økonomiske problemer kan selv bidrage til at forbedre deres situation ved f.eks. låneomlægning. Flere barmarksværker har optaget 20-årige lån ved deres oprettelse i midt-90'erne. De vil typisk være gældfrie indenfor 10 år eller kunne forlænge afdragsperioden.

Eksempelvis vil barmarksværket i Veddum-Skelund-Visborg være gældfrit i 2015, hvormed de nu årlige afdrag på lån på 9.000 kr. per husstand ikke længere skal betales (ifølge Nordjyske Stiftstidende). Om 7 år vil forbrugerne således kunne mærke markant lavere varmepriser. Lignende værker kunne i givet fald overveje en låneomlægning, så en lavere varmepris kunne fordeles mere jævnt over værketets restlevetid.

Kapitalindskud fra forbrugerne er også en mulighed for at forbedre et værks økonomi og dermed varmepris. De fleste fjernvarmekunder har betalt mellem 20.000 og 30.000 kr. for at blive tilsluttet fjernvarmeforsyningen. En del barmarksværker kunne opnå en betydeligt forbedret økonomi og lavere varmepriser, hvis deres kunder indbetalte et lignende kapitalindskud.

Værkets egen optimering af drift:

Flere barmarksværker har mulighed for at opnå lavere varmepriser ved at optimere driften. En mere rationel drift og anvendelse af nye tekniske løsninger kan bidrage væsentligt. Nogle

værker har f.eks. øget virkningsgraden ved røggaskondensering, hvor den udledte varme i røgen udnyttes. Hvalpsund Kraftvarmeværk kunne således begrænse prisstigningen på varme fra 1,25 kr. per kWh til 1 kr. per kWh som følge af sådanne tiltag (se bilag 3).

Fælles drift og el-salg:

Barmarksværker kan endvidere i fællesskab rette op på økonomien – bl.a. ved at pulje deres gaskøb. I starten af 2004 blev gasmarkedet liberaliseret, og barmarksværkerne har mulighed for at danne en indkøbsforening med lavere købspris til følge.

Hvis barmarksværkerne fravalgte salg af el til faste priser i form af 3-ledstarif og i stedet etablerede et fælles salg af el på markedsvilkår, kunne der opnås betydelige forbedringer af værkernes økonomi. Lading-Fajstrup Kraftvarmeværk har således forbedret deres indtægt betydeligt ved at forlade 3-ledstariffen og overgå til markedspriser. Vækstforum Nordjylland, der arbejder med udvikling af det nordjyske erhvervsliv, har for nyligt anbefalet dette i en rapport om bl.a. barmarksværkerne markedsmuligheder. Rapporten anbefaler dannelse af netværk med fælles styring af produktion og folk med ekspertise i at byde ind på el-børsen. Det vil kunne bidrage til en markant reduktion i varmeprisstigningerne (se bilag 4).

Endvidere kan barmarksværkerne indgå drifts- og administrationsfællesskaber. Barmarksværkerne kan således også i fællesskab gennemføre konstruktive tiltag til at få reduceret varmeprisen yderligere.

Drift af barmarksværker overlades til erfarne energiselskaber

De store energiselskaber er som følge af rationeringspotentialer begyndt at tilbyde små decentrale kraftvarmeværker og barmarksværker fordelagtige el- og varmepriser ved at overtage driften af værkerne. Energiselskaberne har således en særlig ekspertise i optimering af driftsøkonomi og opnåelse af gunstige markedspriser ved storindkøb og lignende, som kan bidrage til at opnå en mere effektiv økonomi.

Store værker kan have overskudsvarme, som de forsyner barmarkskunderne med. Barmarksværker fungerer da som spids- og reservelasten, som kun producerer el, når markedsprisen er gunstig. Det forekommer at være en oplagt mulighed for flere værker. Denne anvendelse af overskudsvarme undersøges i øjeblikket for barmarksværker omkring Ålborg. Klinkby Kraftvarmeværk undersøger muligheden af at aftage fjernvarme (alternativt biogas) fra Lemvig, ligesom Uggelhuse-Langkastrup Kraftvarmeværk overvejer muligheden af at modtage fjernvarme fra en nærliggende industri med overskudsvarme.

Nogle barmarksværker har opnået disse fordele ved at lease driften af værket til energiselskaber, hvormed ejerskabet stadig er lokalt. Andre har valgt at fusionere eller sælge værket til de større energiselskaber. Eksempelvis har barmarksværket i Vindblæs valgt at fusionere med et større naboværk, hvilket har halveret varmeregningen, om end et tilslutningsbeløb skal betales (se bilag 5), og Grindsted-Uggerhalne Kraftvarmeværk er overtaget af Ålborg Varmeforsyning.

Biogas i stedet for naturgas:

Biogas kan indpasses i de eksisterende kraftvarmeværker og bidrage til at forbedre økonomien. Biogassen kan forholdsvist let indpasses som supplerende brændsel til naturgas, de to gasser blandes og brændes af samtidigt. Afregningsvilkårene for biogas blev netop forbedret i

den nye energiaftale, og der kan være store fordele ved at anvende denne løsning. Det er for nylig sket i Gedsted med markant forbedrede varmepriser til følge. I stedet for markante prisstigninger, er varmeprisen reduceret med 20 pct. (se bilag 3). Mulighederne for biogas fra et nyt anlæg undersøges nu i Rødkærbro og andre byer med barmarksværker.

Det har været foreslået, at barmarksværker og andre små kraftvarmeværker kan tilbydes frit brændselsvalg. Der er allerede frit brændselsvalg for kraftvarmeværker, hvorfor der kan anvendes f.eks. biogas i stedet for naturgas. Hvis der blev givet et lignende frit brændselsvalg for fjernvarmeværker, kunne flere barmarksværker tænkes at ville opføre små biomassefyrede fjernvarmeværker.

Opførelsen af fjernvarmeværker til erstatning af kraftvarmeværker vil i givet fald mindske samproduktionen af el og varme. Det vil mindske energieffektiviteten og øge det samlede energiforbrug. Det er ikke i tråd med den nye energipolitiske aftale fra februar i år, som fastsatte mål for mindsket energiforbrug.

Denne mulighed vil endvidere ikke kunne resultere i lavere varmepriser for de økonomisk trængte barmarksværker, da de kan forudses at ville have problemer med at rejse den påkrævede anlægskapital.

Biomassen er alene et mere attraktivt brændsel som følge af, at biomasse til fjernvarme er afgiftsfritaget. Såfremt brændselsafgifterne ændres, kan den økonomiske fordel mindskes. Såfremt staten først tillod frit brændselsvalg for barmarksværkerne, hvorefter det økonomiske grundlag for de nye biomasseværker blev ændret, kan krav om nye hjælpepakker ikke udelukkes.

Tilslutningspligt:

Flere barmarksværker har ikke tilslutningspligt. Dermed er der ingen garanti for, at nye huse kobles på forsyningen og bidrager til øget varmesalg og fælles lavere priser. Nogle (nye) kommuner er begyndt at genoverveje den tidligere beslutning og indføre tilslutningspligt eller forblivelsespligt. Det gælder bl.a. kommunerne med Hvalpsund Kraftvarmeværk (bilag 3) og Hundslund-Oldrup Kraftvarmeværk. Sidstnævnte værk kan med 40 ekstra forbrugere angiveligt forebygge prisstigninger og endda reducere varmeprisen – ifølge Horsens Folkeblad.

Efterisolering af enkelthuse:

Selvom flere barmarksværker tilbyder fordelagtige varmepriser, kan nogle varmemeforbrugere alligevel have uforholdsmæssigt høje varmeregninger. En hyppigt forekommende forklaring er, at enkelte huse er utilstrækkeligt isolerede. Det viser sig tit, at investeringer i energibesparelser i givet fald er tjent hjem meget hurtigt. Det kan de enkelte husejere også undersøge.

Sammenfatning

Det kan således opsummeres, at langt størstedelen af barmarksværker har varmepriser, der ikke adskiller sig synderligt fra den alternative varmepris for en oliefyrskunde. Adskillige værker har endog lavere varmepriser.

Efter de stigende naturgaspriser i slutningen af 1990'erne fik flere barmarksværker en anstrengt økonomi. Naturgasselskabernes barmarkspulje og statens tre hjælpepakker og den

ændrede kraftvarmebeskatning har sikret en betydelig og gunstig effekt på værkernes varmepriser.

Efter den 3. hjælpepakke er naturgasprisen atter steget. Det har i sommeren 2008 foranlediget flere barmarksværker til at plædere for en ny hjælpepakke. Det er korrekt, at fjernvarmepriserne er steget som følge af stigende naturgaspriser. Men prisen for olie og andre energiformer er også steget betydeligt. Varmeprisen stiger således for alle varmekonsumenter.

Værkerne har imidlertid en række muligheder for at opnå mere gunstige varmepriser. Låneomlægning, kapitalindsud, tilkobling af flere forbrugere, tilslutningspligt, en mere optimal drift af de enkelte værker og efterisolering af huse kan således undersøges af de lokale værker og beboere.

Flere værker synes at have uudnyttede potentialer i form af fælles drift og salg af el. 3-ledstariffen er stadig anvendt af mange værker, selvom markedet kan tilbyde mere fordelagtige priser. Det forudsætter dog ekspertise i at byde ind på el-børsen. De store energiselskaber er af samme grund begyndt at tilbyde barmarksværker fordelagtige varmepriser, hvis værket evt. leases til dem og de overtager driften.

Overskudsvarme fra større byer og værker er også en mulighed, som i stigende grad realiseres med lavere varmepriser til følge. Barmarksværkets motorer vil da typisk fungere som spids- og reservelastanlæg, som kun bruges, når markedsprisen på el er gunstig.

Endelig er biogas en oplagt mulighed for at opnå et billigere brændsel. Det nye energiforlig tilbyder højere afregning af el produceret på biogas, samtidig med at biogassens pris ikke følger de internationale prisstigninger på olie og naturgas m.v. Derfor er biogas en oplagt mulighed for flere værker, såfremt de lokale landmænd er interesserede heri.

Der er således en række tiltag, som de enkelte barmarksværker kan undersøge nærmere, evt. i samarbejde med energimarkedets professionelle aktører.

Bilag 1.
Barmarksværkernes varmepriser og modtagelse af støtte.

	Varmepris pr. 21. august 2008	Afvigelse fra olie-reference (1. juli til 15. august 2008)	Samlede tilskud fra 3 hjælpepakker og naturgaspuljen
Astrup Kraftvarmeværk	27.064	-578	2.047.000.
Ballen/Brundby Fjernvarme	Ikke oplyst	-	0
Blenstrup Kraftvarmeværk	24.905	-2.737	5.867.419
Blåhøj Energiselskab	17.940	-9.702	2.443.000
Boulstrup-Hou Kraftvarmeværk	Ikke oplyst	-	10.704.950
Brøns Kraftvarmeværk	19.847	-7.795	3.259.000
Bækmarksbro Varmeværk	15.181	-12.461	0
Dragsholm Energiforsyning	23.660	-3.982	16.677.155
Ejsing Fjernvarmeforsyning	23.761	-3.881	0
Ellidshøj-Ferslev Kraftvarmeværk	29.113	1.471	8.643.505
Farstrup-Kølby Kraftvarmeværk	28.875	1.233	9.328.975
Feldborg Kraftvarmeværk	12.668	-14.974	3.315.000
Filskov Energiselskab	18.574	-9.068	0
Frifelt/Roager Kraftvarmeværk	19.718	-7.924	10.135.629
Fur Kraftvarmeværk	18.646	-8.996	5.933.962
Gassum/Hvidsten Kraftvarmeværk	29.223	1.581	4.212.000
Genner-Hellevad-Hovslund Forenede Kraftvarmeværker	21.935	-5.707	24.465.792
Gjøl Private raftvarmeværk	20.879	-6.763	500.000
Grindsted-Uggerhalne Kraftvarmeværk	Ikke oplyst.	-	2.082.000
Gylling-Ørting-Falling Kraftvarmeværk	21.204	-6.438	13.623.258
Gørløse Fjernvarme	23.830	-3.812	8.151.000
Haderup Kraftvarmeværk	19.067	-8.575	3.697.222
Hallund kraftvarmeværk	15.550	-12.092	4.750.984
Halvrimmen-Arentsminde Kraftvarmeværk	19.604	-8.038	5.828.000
Hashøj Kraftvarmeforsyning	19.041	-8.601	12.263.053
Hejnsvig Varmeværk	20.331	-7.311	4.348.000
Hemmet Varmeværk	16.880	-10.762	0
Hillerslev Kraftvarmeværk	22.896	-4.746	4.927.577
Hindsholm Kraftvarmeværk	17.780	-9.862	8.540.943
Hou Kraftvarmeværk	20.053	-7.589	5.822.000
Hundslund-Oldrup Kraftvarmeværk	22.734	-4.908	10.493.292

Hvalpsund Kraftvarmeværk	26.969	-673	3.813.000
Hvam/Gl. Hvam Kraftvarmeværk	24.719	-2.923	1.695.000
Hvidebæk Fjernvarmeforsyning	19.606	-8.036	14.858.066
Hyllinge-Menstrup Kraftvarmeværker	25.976	-1.666	17.601.413
Jægerspris Kraftvarme	23.844	-3.798	3.278.000
Klemensker Fjernvarmeværk	17.892	-9.750	0
Klinkby Kraftvarme	25.510	-2.132	1.150.000
Klitmøller Kraftvarmeværk.	16.629	-11.013	4.296.000
Kloster Kraftvarmeværk	20.283	-7.359	5.432.436
Lading-Fajstrup Varmeforsyningsselskab.	22.919	-4.723	3.152.000
Laurbjerg Kraftvarmeværk	24.978	-2.664	8.042.000
Lendum Kraftvarmeværk	20.665	-6.977	3.110.000
Lobbæk Halmvarmeværk	18.485	-9.157	0
Lohals Varmeforsyning	14.893	-12.749	0
Læsø Fjernvarmeværk	15.599	-12.043	0
Løjt Kirkeby Fjernvarmeselskab	14.323	-13.319	0
Løkkensvejens Kraftvarmeværk	16.466	-11.176	3.209.000
Lønstrup Varmeforsyning	20.828	-6.814	4.429.000
Manna-These Kraftvarmeværk	18.670	-8.972	1.412.000
Mejlby Kraftvarmeværk	19.200	-8.442	2.840.000
Mellerup Kraftvarmeværk	31.151	3.509	7.264.472
Meløse St. Lyngby Energiselskab	7.586	-20.056	3.841.000
Mou Kraftvarme	23.568	-4.074	500.000
Nr. Nissum Kraftvarme	17.937	-9.705	0
Nysted Biogas	Ikke oplyst	-	0
Oue Kraftvarmeværk	26.978	-664	3.041.000
Præstbro Kraftvarmeværk	21.409	-6.233	4.153.000
Ramsing-Lem-Lihme Kraftvarmeværk	20.554	-7.088	500.000
Ravnkilde Kraftvarmeværk	28.315	673	3.386.000
Rebild Varmeværk.	18.096	-9.546	6.789.962
Rejsby Kraftvarmeværk.	21.861	-5.781	1.940.000
Rostrup Kraftvarmeværk	29.619	1.977	3.689.000
Rye Kraftvarmeværk	25.306	-2.336	5.596.000
Ræhr Fjernvarme.	17.871	-9.771	6.452.000
Sandved-Tornemark Kraftvarmeværk	21.091	-6.551	17.221.838
Sevel kraftvarmeværk	20.575	-7.067	5.838.000

Skuldelev Energiselskab	19.410	-8.232	1.632.000
Snertinge-Særslev-Føllenslev Energiselskab	24.302	-3.340	0
Sydfalster Varmeværk.	11.902	-15.740	0
Sydlangeland Fjernvarme	15.614	-12.028	0
Søndbjerg Fjernvarme	19.382	-8.260	0
Sønder Herreds Kraftvarmeværker	27.425	-217	12.184.344
Sønderholm Kraftvarmeværk	21.355	-6.287	901.000
Thorsager Fjernvarmeværk	15.648	-11.994	1.364.000
Thorshøj Kraftvarmeværk	23.033	-4.609	3.277.000
Thorsminde Varmeværk	16.088	-11.554	722.000
Thyborøn Fjernvarme	14.822	-12.820	0
Tim kraftvarmeværk	17.175	-10.467	3.624.000
Trustrup-Lyngby Varmeværk	14.273	-13.369	0
Tullebølle Fjernvarme	14.054	-13.588	0
Tversted Kraftvarmeværk	23.856	-3.786	1.612.000
Uggeluse-Langkastrup Kraftvarmeværk	34.739	7.097	10.051.972
Ulbjerg Kraftvarme.	24.216	-3.426	3.375.000
Veddum-Skelund-Visborg Kraftvarmeværk	33.691	6.049	6.937.258
Vejby Tisvilde Fjernvarme	20.051	-7.591	0
Vesløs Fjernvarme	17.298	-10.344	0
Vindblæs Kraftvarme	25.972	-1.670	6.935.862
Voerså Kraftvarmeværk	19.396	-8.246	5.005.562
Vorupør Kraftvarmeværk	24.418	-3.224	3.940.000
Værum-Ørum Kraftvarmeværk	25.890	-1.752	10.189.577
Vårst-Fjellerad Kraftvarmeværk	20.875	-6.767	5.453.000
Øland Kraftvarmeværk	21.743	-5.899	4.521.000
Ørnhøj-Grønbjerg Kraftvarmeværk	16.301	-11.341	7.359.443
Ørlev Terslev Kraftvarme-forsyning	21.715	-5.927	13.268.061
Øster Hurup Kraftvarmeværk	31.375	3.733	7.922.000
Østerild Fjernvarme	15.985	-11.657	0
Ådum Kraftvarmeværk	23.195	-4.447	2.900.000
Total	-	-	453.765.982
Gennemsnit for alle barmarksværker	21.133	-6.509	-

Bilag 2.
Barmarksværker med en varmepris over oliereferencen.

Følgende 7 værker havde den 20. maj 2008 en varmepris, som var højere end oliereferencen:

Barmarksværk	Fjernvarmepris	Højere varmepris end oliereferencen
Veddum-Skelund-Visborg Kraftvarmeværk	24.469 kr.	128 kr. (+1 %)
Hvam-Gl. Hvam kraftvarmeværk	24.719 kr.	378 kr. (+2 %)
Vindblæs Kraftvarme	25.972 kr.	1.631 kr. (+7 %)
Hyllinge-Menstrup Kraftvarmeværker	25.976 kr.	1.635 kr. (+7 %)
Gassum/Hvidsten Kraftvarmeværk.	26.238 kr.	1.897 kr. (+8 %)
Hvalpsund Kraftvarmeværk	26.969 kr.	2.628 kr. (+11 %)
Værum-Ørum Kraftvarmeværk.	27.520 kr.	3.179 kr. (+13 %)

Oliereferencen er en beregnet varmepris for et typisk parcelhus med et årligt varmeforbrug på 18,1 MWh. Fjernvarmeprisen er den faktiske pris, som en husejer med samme varmeforbrug havde den 20. maj 2008.

Det skal bemærkes, at en del barmarksværker udmelder varmeprisen for perioden 1. maj til 30. april. Deres udmeldte varmepris per 20. maj sammenlignes her med oliereferencen for en forudgående periode med billigere varmepriser – dermed kan antallet af barmarksværker med en høj varmepris per 20. maj reelt være lavere end angivet her.

I det efterfølgende varmeår (den 21. august 2008) havde disse 9 værker havde en varmepris, som var højere end oliereferencen:

Barmarksværk	Fjernvarmepris	Højere varmepris end oliereferencen
Ravnkilde Kraftvarmeværk	28.315	673 (+2 %)
Farstrup-Kølby Kraftvarmeværk	28.875	1.233 (+4 %)
Ellidshøj-Ferslev Kraftvarmeværk	29.113	1.471 (+5 %)
Gassum/Hvidsten Kraftvarmeværk	29.223	1.581 (+6 %)
Rostrup Kraftvarmeværk	29.619	1.977 (+7 %)
Mellerup Kraftvarme	31.151	3.509 (+13 %)
Øster Hurup Kraftvarmeværk	31.375	3.733 (+14 %)
Veddum-Skelund-Visborg Kraftvarmeværk	33.691	6.049 (+22 %)
Uggelhuse-Langkastrup Kraftvarmeværk	34.739	7.097 (+26 %)

Oliereferencen er en beregnet varmepris for et typisk parcelhus med et årligt varmeforbrug på 18,1 MWh. Fjernvarmeprisen er den faktiske pris, som en husejer med samme varmeforbrug havde den 21. august 2008.

De 7 og 9 barmarksværker havde således en varmepris, som oversteg oliereferencen i de to seneste varmeperioder. Der er tale om 14 forskellige værker. Kun to af værkerne (fra Veddum-Skelund-Visborg og Gassum/Hvidsten) havde i begge perioder en relativ høj varmepris.

Det skal bemærkes, at Rigsrevisionen kun kategoriserer et værk som havende en varmepris over oliereferencen, når varmeprisen er mindst 5 pct. højere. Efter den opgørelsesmetode havde kun 5 værker en højere varmepris i forrige varmeår og 7 værker i indeværende varmeår – og kun ét værk har i begge perioder en relativ høj varmepris.

Der er således ikke tale om, at der er en stor gruppe af 'gengangerværker' med meget høje varmepriser over flere år. Der tegner sig et billede af nogle værker med enkeltstående høje varmepriser som følge af, at varmeprisen løbende justeres til at opkræve en underdækning fra den foregående periode.

Nogle værker oplever en meget kraftig stigning, hvis et helt års underbetaling finder sted i efterfølgende varmeår. Andre værker kan få en – typisk mindre – prisforhøjelse som følge af, at prisen i samme og ikke efterfølgende varmeår justeres op i takt med den dyrere naturgas.

Værum-Ørum Kraftvarmeværk og Gassum/Hvidsten Kraftvarmeværk havde den højeste og 3. højeste varmepris af alle barmarksværker den 20. maj i år. Det skyldes angiveligt at værkerne valgte "at tage skraldet tidligere", hvorfor varmepriserne i 2008-09 angiveligt ikke har givet anledning til særlig utilfredshed (se nedenstående presseudklip fra Randers Amtsavis). I det nye varmeår (opgjort per 21. august i år) har Uggelhuse-Langkastrup Kraftvarmeværk og Mellerup Kraftvarme den højeste og 4. højeste varmepris.

e12ad9cc

Nogle tog skraldet i fjor

 Randers Amtsavis 15. august 2008, 1. sektion, side 11

Af Martin Bavngaard, maba@amtsavisen.dk
Randers rundt: Uggelhuse-Langkastrups 192 fjernvarmebrugere rammes på pengepungen af aconto-betalinger, som mere end fordobles. De klager sig højlydt, og det samme gør man i Mellerup, mens brugerne i Ørum-Værum holder lavere profil, og Gassum er tavs.
Forklaringen findes måske på Energitilsynets oversigt over fjernvarmeprisen pr. 20. maj i år. Altså ikke den aconto, som bebudes nu.
Styrelsen opregner prisen på en megawatttime samt priserne for en »standardlejlighed« på 75 kvadratmeter og et »standardhus« på 130.
Alt med moms.
Af listen fremgår det, at både Ørum og Gassum har taget skraldet tidligere, hvorfor chokket alt andet lige er mindre nu.
Listen omfatter flere hundrede værker landet over, men endnu ikke alle. Mellerup er således ikke med.
Vedstående et udpluk af værker i området. Det skal bemærkes, at de dyreste - Uggelhuse, Ørum, Gassum, Visborg, Laurbjerg, Ø. Hurup - er barmarksværker til naturgas, mens andre - blandt andet Gjerlev og Havndal - er halmfyrede. Hadsund fyrer med flis og landets suverænt billigste, Mariager, har en kedel, der er stort set altædende.

Ovenstående værker er blot eksempler, flere end de nævnte værker har typisk høje varmepriser som følge af underdækning.

Nogle værker har tendens til at opkræve underdækning mere hyppigt end andre værker. Disse 'risikoværker' har ofte højere varmepriser end de fleste barmarksværker – typisk omkring oliereferencen. Disse værker har højere varmetab i ledningerne end budgetteret, typisk som følge af, at der er færre kunder end forudsat eller at de tilsluttede husstande har lavere forbrug end forudsat. De tilkoblede forbrugere har typisk betalt et meget lille indskud ved værkets start. Projekterne er ofte vedtaget på basis af mangelfulde budgetter, og varmen er til tider solgt til under fremstillingspris. Nogle af disse værker har en gennemsnitlig varmepris omkring oliereferencen – i nogle år vil fjernvarmeprisen ofte være højere, hvis forbrugerprisen i det eller de foregående år har været for lav til at dække de faktiske omkostninger

Nogle af disse barmarksværker rettede efter 2. hjælpepakke henvendelse til Det Energipolitiske Udvalg om yderligere støtte. Fem af de i alt 14 værker med høje varmepriser i mindst ét af de to seneste varmeår tilhører denne gruppe (Hvam-Gl. Hvam Kraftvarmeværk, Vindblæs Kraftvarme, Rostrup Kraftvarmeværk, Mellerup Kraftvarme og Hvalpsund Kraftvarmeværk). Et statsautoriseret revisionsfirma analyserede i den anledning værkernes økonomi. Det blev i anden sammenhæng også gjort for Hyllinge-Menstrup Kraftvarmeværker.

Hvalpsund Kraftvarmeværk havde den næsthøjeste varmepris den 20. maj i år, dvs. varme-forbrugerne betalte 11 pct. mere for varmen end tilsvarende oliefyrskunder. Værket har modtaget i alt 3,813 mio. kr. i direkte tilskud. Det statsautoriserede revisionsfirma har konkluderet følgende om Hvalpsund Kraftvarmeværks økonomi:

- at projektet blev vedtaget på et ikke tilstrækkeligt veldokumenteret grundlag.
- at hver forbruger kun betalte et indskud på 100 kr. – ved tilslutninger efter 1996/97 dog tilslutningspligt på 10.000 kr.
- at anlægsbudgettet blev overskredet væsentligt. Overskridelsen er på 24,7 pct. Det betyder, at hver forbruger skal betale ca. 1.400 kr. mere om året i 20 år.
- at energitabet gennem ledningsnettet m.v. blev budgetteret med 20 pct., men det er reelt på 33,5 pct. Det medfører en merudgift på ca. 1.900 kr. om året pr. forbruger.
- at værket tilsyneladende ikke har valgt den mest optimale skattemodel af de tre, som værket kunne vælge imellem.

Hvam – Gl. Hvam Kraftvarmeværk havde den 6. højeste varmepris af barmarksværkerne, dvs. varme-forbrugerne betalte den 20. maj i år 2 pct. mere for varmen, end hvis de havde oliefyr. Værket har modtaget i alt 1,695 mio. kr. i direkte tilskud. Det statsautoriserede revisionsfirma har konkluderet følgende om Hvam – Gl. Hvam Kraftvarmeværks økonomi:

- at projektet blev vedtaget på et meget spinkelt økonomisk grundlag. Der blev endvidere ikke foretaget følsomhedsberegninger på de væsentligste budgetforudsætninger.
- at forbrugerne ikke har betalt indskud.
- at varme-forbruget pr. husstand er budgetteret 33 pct. for højt.
- at varmetabet gennem ledningerne til forbrugerne blev markant større end budgetteret. Det blev budgetteret med 16 pct. men er reelt på 24 pct. Det medfører en årlig medudgift på 1.300 kr. pr. forbruger.
- at værket i de første 6 år ikke har opkrævet det for varmen (i form af varmetariffer), som det har kostet at producere varmen.
- at værket tilsyneladende ikke har valgt den mest optimale skattemodel af de tre, som værket kunne vælge imellem.

Vindblæs Kraftvarmeværk havde den 5. højeste varmepris af barmarksværkerne (den 20. maj i år). En typisk parcelhusejer betalte således 7 pct. mere for varmen end en oliefyrskunde med samme energiforbrug. Værket har modtaget i alt 6,936 mio. kr. i direkte tilskud. Det statsautoriserede revisionsfirma har konkluderet følgende om Vindblæs Kraftvarmeværks økonomi:

- at anlægsinvesteringen blev 19 pct. højere end budgetteret.
- at forbrugerne kun har betalt 400 kr. i indskud hver.
- at leverancen af lossepladsgas ikke blev som planlagt på 80 pct. af gasforbruget, men kun 20 pct. Dermed vejer udgifterne til naturgas betydeligt tungere end budgetteret.
- at varmetafet pr. husstand er budgetteret for højt (på trods heraf er varmetabet i ledningerne øjensynligt som budgetteret, dvs. ca. 25 pct.).
- at værket tilsyneladende ikke har valgt den mest optimale skattemodel af de tre, som værket kunne vælge imellem.

Hyllinge-Menstrup Kraftvarmeværker havde den 4. højeste varmepris af barmarksværkerne (den 20. maj i år). Da betalte en typisk parcelhusejer 7 pct. mere for varmen end en oliefyrskunde med samme energiforbrug. Værket har modtaget i alt 17,601 mio. kr. i direkte tilskud. Det statsautoriserede revisionsfirma har konkluderet følgende om Vindblæs Kraftvarmeværks økonomi:

- at projektet blev vedtaget på et spinkelt økonomisk grundlag baseret på et ikke tilstrækkeligt gennembearbejdet budget. Der var store overskridelser på væsentlige poster samt manglende poster i budgettet. Ved korrekt budgettering af bl.a. varmesalg og energitab ville opvarmning med oliefyr have været mere fordelagtig.
- at der blev ikke betalt noget indskud ved værket start. Tværtimod blev der ydet introduktionsrabat ved tilslutning til værket.
- at værket ikke har indregnet tidligere års underskud i priserne. Varmen blev solgt for under fremstillingspris. I 2004-05 var der således et akkumuleret underskud på 6,5 mio. kr.
- at varmetabet gennem ledningerne til forbrugerne blev større end budgetteret. Det blev budgetteret med 20 pct., men er reelt på 30 pct. Det medfører en årlig medudgift på 1.400 kr. pr. forbruger.
- at der er budgetteret med flere forbrugere end reelt tilkoblet. Beregninger med udgangspunkt i det faktiske antal forbrugere ville have vist, at der ikke var økonomi i projektet.
- at varmetafet pr. husstand er væsentligt mindre end budgetteret.

Mellerup Kraftvarme havde den 4. højeste varmepris af barmarksværkerne den 21. august i år, dvs. varmetafetterne betalte 13 pct. mere for varmen, end hvis de havde oliefyr. Værket har modtaget i alt 7,264 mio. kr. i direkte tilskud. Det statsautoriserede revisionsfirma har konkluderet følgende om Rostrup Kraftvarmeværks økonomi:

- at projektet blev vedtaget på et meget spinkelt økonomisk grundlag. Ved korrekt budgettering af omkostninger og varmetab i ledningerne ville opvarmning med oliefyr eller individuel naturgas tilsyneladende have været mere fordelagtig.
- at forbrugerne kun har betalt 100 kr. indskud per husstand ved værket etablering.

- at varmetabet gennem ledningerne til forbrugerne blev markant større end budgetteret. Det blev budgetteret med 18,5 pct. men har i mindst et år været på 36,5 pct.
- at salg af varme per forbruger blev budgetteret alt for højt.
- at der er store overskridelser i de faste omkostninger i forhold til budgettet.
- at værket tilsyneladende ikke har valgt den mest optimale skattemodel af de tre, som værket kunne vælge imellem.

Rostrup Kraftvarmeværk havde den 5. højeste varmepris af barmarksværkerne den 21. august i år, dvs. varmemeforbrugerne betalte 7 pct. mere for varmen, end hvis de havde oliefyr. Værket har modtaget i alt 3,689 mio. kr. i direkte tilskud. Det statsautoriserede revisionsfirma har konkluderet følgende om Rostrup Kraftvarmeværks økonomi:

- at projektet blev vedtaget på et meget spinkelt økonomisk grundlag. Ved korrekt budgettering af omkostninger og varmetab i ledningerne ville opvarmning med oliefyr tilsyneladende have været mere fordelagtigt.
- at forbrugerne ikke har betalt indskud.
- at varmetabet gennem ledningerne til forbrugerne blev markant større end budgetteret. Det blev budgetteret med 20,2 pct. men har ofte været på 30 pct. Det medfører en årlig medudgift på 1.700 kr. pr. forbruger.
- at værket ikke konsekvent har opkrævet det for varmen (i form af varmetariffer), som det har kostet at producere varmen.
- at værket i de første 10 år samlede et underskud på elsalg på godt 2 mio. kr. mod et budgetteret overskud på 1,4 mio. kr. – altså en negativ forskel på 3,4 mio. kr.
- at værket tilsyneladende ikke har valgt den mest optimale skattemodel af de tre, som værket kunne vælge imellem.

De seks barmarksværker har således nogle særlige årsager til deres relativt høje varmepriser. De har modtaget i alt over 40 mio. kr. i direkte tilskud, som har opvejet en stor del af de særligt tyngende omstændigheder, som er beskrevet ovenfor. Hvis varmeprisen fastsættes for lavt, giver det hyppigt anledning til efterfølgende varmepriser over oliereferencen. Der er dog sjældent tale om meget høje varmepriser i forhold til oliefyrskunden.

Ti af de 14 værker søgte om støtte ved 3. hjælpepakke. Det skal bemærkes, at værkerne med de to højeste varmepriser per 21. august valgte ikke at søge om støtte ved 3. hjælpepakke (Uggelhuse-Langkastrup Kraftvarmeværk og Veddum-Skelund-Visborg Kraftvarmeværk).

6 værker fik afslag om støtte, da deres varmepris ikke var tilstrækkelig høj – det skal bemærkes, at varmepriserne blev gjort sammenlignelige og beregnet ud fra de faktiske omkostninger. Hvis et værk havde udmeldt en meget høj varmepris, blev det ikke automatisk tilskudsberettiget – kun hvis varmeprisen afspejlede de faktiske omkostninger. Barmarksværkerne i Hyllinge-Menstrup, Ravnkilde, Mellerup og Vindblæs var de eneste støtteberettigede.

Det skal bemærkes, at flere af de 14 barmarksværker nu er i gang med tiltag, som kan forbedre deres varmepriser betydeligt. Det gælder også de fire værker, som modtog støtte ved 3. hjælpepakke. Der gennemføres f.eks. fusionering med større energiselskaber, indførelse af mere rationel drift – herunder udnyttelse af varmen i røggassen, tilslutningspligt og lignende.

Bilag 3.

Eksempel på økonomiske fordele ved biogas og generel driftsoptimering

NORDJYSKE
Stiftstidende

GEDSTED/HVALPSUND: PRISER: Gedsted kan skrue op for varmen

📰 Nordjyske Stiftstidende Himmerland 10. august 2008, himmerland, side 10

Borgerne i Hvalpsund må stadig drømme sig til den situation, som nabobyen nu kan glæde sig over

Af Ida Smith, ida.smith@nordjyske.dk

De cirka 435 forbrugere ved Gedsted Varmeværk kan roligt skrue op for radiatorerne, når kulden sætter ind til vinter.

Takket være det nye biogasanlæg har varmeværket været i stand til at sætte prisen ned i en tid, hvor de stigende olie- og gaspriser ellers tvinger varmeregningen i vejret mange andre steder.

- Vi er lykkelige for den situation, vi er i nu. Det er en ren solstrålehistorie. Værket har foretaget nogle satsninger, og nu kører vi størstedelen på biogas. Vi kom med på det helt rigtige tidspunkt, fastslår varmemester Tommi Østergaard.

Pr. 1. maj sænkede Gedsted Varmeværk prisen pr. kWh fra 50 øre til 40 øre. Den faste afgift for et standardhus på 130 kvadratmeter ligger på 3250 kroner.

- Vi har selv et hus på 155 kvadratmeter og er to voksne og to børn. Vi fyrer for lige omkring 11.000 kroner om året, så vi klager ikke, siger Tommi Østergaard.

Gedsted Varmeværk har inden for det sidste år fået 15 nye kunder, som vel at mærke har meldt sig ind helt frivilligt.

Nogle af dem brugte tidligere op mod 30.000 kroner på at varme deres hus op med et privat oliefy.

Byens borgere behøver dog ikke huske længere end syv-otte år tilbage for at kunne sætte sig i den situation, som borgerne i nabobyen Hvalpsund står i.

Dengang var også Gedsted ramt af høje varmepriser takket være en kombination af få forbrugere og afhængigheden af naturgas.

I Gedsted var man heldig at kunne indgå en aftale med en lokal landmand om levering af biogas, og selv om Naturgas Midt-Nord strittede imod, kunne selskabet ikke forhindre det lille varmeværk i at skaffe sig en alternativ energikilde.

Prishop i Hvalpsund

I Hvalpsund findes der ikke lokale landmænd med så mange dyr så tæt på byen. Her har kraftvarmeværkets bestyrelse længe arbejdet intenst på andre løsninger. Nogle er langsigtede, mens andre er sat i værk.

Blandt andet har man ansat Tommi Østergaard som varmemester her også, og han har kunnet optimere driften. En bedre udnyttelse af varmen fra røgen har også givet en lidt bedre økonomi.

- Hvis det ikke havde været for driftsforbedringerne, så havde vi nok ligget på en kWh-pris på 1,25 kroner nu, mener Peder Holm Pedersen, formand for bestyrelsens for Hvalpsund Kraftvarmeværk.

Nu kunne bestyrelsen "nøjes" med at hæve prisen fra 62,50 øre pr. kWh til én krone i det regnskabsår, som startede 1. juli. Det er stadig en voldsom prisstigning, som har givet en del frustrationer blandt de cirka 250 forbrugere i byen.

- At energipriserne stiger så meget, kan vi ikke spare os ud af. Men det er bestemt ikke sjovt for pensionisterne, som måske skal finde 30.000 kroner til varme ud af en folkepension, siger Peder Holm Pedersen.

Han forsikrer, at bestyrelsen fortsat arbejder på højtryk for at finde en udvej. I første omgang håber man, at byrådet snart beslutter sig for at indføre tilslutningspligt for alle husstande og nye byggegrunde i Hvalpsund.

Samtidig har man søgt om tilladelse til at bygge et kombifyr.

- Det hjælper dog alt sammen ikke noget i dette varmeår, beklager bestyrelsesformanden.

Bilag 4.
Eksempel på økonomiske fordele ved samarbejde om elproduktion

NORDJYSKE
Stiftstidende

NORDJYLLAND: FORSLAG: Værker går glip af højere indtjening

📄 Nordjyske Stiftstidende 14. august 2008, 1. sektion, side 28

Samarbejde kan øge udbytte af elproduktion

Af Niels Brauer, niels.brauer@nordjyske.dk

En bedre udnyttelse af det frie elmarked kunne for mange decentrale kraftvarmeværker betyde en væsentlig forbedring af værkernes økonomi.

Det siger civilingeniør Anders Andersen fra EMD International i Aalborg.

Virksomheden, der tidligere var kendt som Energi- og Miljødata, beskæftiger sig med rådgivning og planlægning inden for et bredt spektrum af miljøvenlig energiproduktion.

- Kraftvarmeværkerne er i dag organiseret som selvstændige enheder, der selv skal operere på elmarkedet, men hver for sig magter de ikke at få det optimale ud af den situation. Indgik de i stedet i netværk med fælles styring af produktionen og folk med ekspertise i at byde ind på el-børsen, ville de både opnå besparelser på driften og en betydelig ekstraintægt, siger Anders Andersen.

Han har netop afleveret projektforslaget "Etablering af nordjysk netværk for elregulering" til Vækstforum Nordjylland, der arbejder med udvikling af det nordjyske erhvervsliv.

I den forbindelse er udbygning af vindmøller prioriteret som et vigtigt erhvervs- og beskæftigelsesmæssigt område.

- En fortsat udbygning med vindmøller stiller imidlertid krav om regulering af produktionen. Der kan de decentrale værker komme til at spille en betydelig rolle, siger Anders Andersen og påpeger, at de godt 80 nordjyske decentrale kraftvarmeværker samlet har en effekt på 300 megawatt svarende til et kulfyret kraftværk.

Hvis værkerne stod sammen, kunne de ifølge Anders Andersen ikke bare få en højere afregningspris på deres elproduktion, de kunne også operere på markedet for regulerkraft.

- I fællesskab vil værkerne kunne deltage i reguleringen af elproduktionen, og derved kunne deres økonomi forbedres betydeligt, siger han.

Udover højere indtægt vil et samarbejde kunne give besparelser i form af færre lønudgifter.

Anders Andersen anslår, at cirka 50.000 nordjyske husstande er koblet på et decentralt kraftvarmeværk.

En stor del af disse oplever i øjeblikket varmeregninger, der stiger med ekspresfart som følge af den stærkt stigende naturgaspris.

En mere professionel forvaltning af deres produktion vil ifølge Anders Andersen trække markant den anden vej.

Bilag 5.
Eksempel på lavere varmepris ved fusionering.

e0b510b2

Fjernvarmeværk reddet af storebror

 Nordjyske Stiftstidende 20. september 2007, 1. sektion, side 6

Af Lasse Damsgaard lasse.damsgaard@nordjyske.dk

VINDBLÆS: De 88 fjernvarmeforbrugere i landsbyen Vindblæs ved Løgstør får nu en halvering af varmeprisen. Gennem flere år har de ellers haft nogle af landets højeste fjernvarmepriser.

Et massivt flertal af forbrugerne har sagt ja til en fusion med fjernvarmeværket i Løgstør, der ligger fem kilometer væk.

I sidste uge sagde forbrugerne i Løgstør ja til at få Vindblæs med.

I Løgstør er der 1760 forbrugere.

Fusionen betyder, at varmekunderne i Vindblæs fra 1. juli i år bliver medlemmer af Løgstør Fjernvarmeværk.

En gennemsnitsforbruger i Vindblæs skal af med 65.000 kr. i engangsbetaling for at komme med i Løgstør, men så er der til gengæld også udsigt til at få reduceret den årlige varmepris fra langt over 20.000 kr. årligt i et gennemsnitshus til godt 11.000 kr.

Den samlede investering i forbindelse med fusionsplanen er 35 mio. kr. Der skal blandt andet graves en transmissionsledning ned mellem de to byer.

Der er på forhånd indgået aftale med landmand Jesper Krogh, Vindblæs, om etablering af et biogasanlæg, der skal forsyne både forbrugerne i Vindblæs samt sørge for varme til forbrugerne i Løgstør.

Mens Løgstør og Vindblæs har besluttet at indgå i en varmefusion, så vælger forbrugerne under Ranum Fjernvarmeværk fortsat at træde vande. Værket i Ranum har ellers været inviteret med i den store varmefusion. Men her vil man se tiden an.

- Sagen er jo altså anderledes i Ranum end i Vindblæs. Vi er ikke tvunget ud i noget på grund af økonomien.
- Vi vil have alle alternativer undersøgt til bunds, siger formanden for varmeværket i Ranum, Svend Aage Larsen.